

Назва навчальної дисципліни	Постколоніальні студії в літературознавстві
Галузь знань	01Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта (Українська мова і література)
Кількість кредитів	3
Шифр навчальної дисципліни	Вибіркова
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Назарець Віталій Миколайович
Науковий ступінь	доктор філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада викладача	доцент кафедри української мови і літератури та методик їх навчання, завідувач кафедри
Контактний телефон викладача	0502999249
Профайл викладача	https://kogpa.edu.ua/uk/golovna/struktura-akademii/humanitarno-teknologichnyi-fakultet/kafedra-ukrainskoi-filolohii-ta-suspilnykh-dystsyplin
E-mail викладача	azarets1@ukr.net
Розклад консультацій	Очні консультації
Час проведення	13.40 – 16.00
Місце проведення	40 ауд.

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Постколоніальні студії в літературознавстві» належить до варіативних компонент циклу професійної підготовки здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Середня освіта (Українська мова і література. Зарубіжна література).

Предметом навчальної дисципліни «Постколоніальні студії в літературознавстві» є аналіз, інтерпретація, їх генеза, історичні трансформації, національні та індивідуально-авторські моделі інтерпретації та аналізу постколоніального контексту художніх текстів.

Метою навчальної дисципліни «Постколоніальні студії в літературознавстві» є поглиблення та узагальнення теоретичних літературознавчих знань, отриманих здобувачами під час вивчення історико-літературних дисциплін, підготовка їх до самостійної викладацької й дослідницької літературознавчої роботи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Постколоніальні студії в літературознавстві» є:

– розширення на вищому теоретичному рівні уявлень про історичні особливості розвитку художньої літератури, її національну специфіку;

- ознайомлення з основними методологічними принципами, методами і прийомами тлумачення художнього тексту;
- ознайомлення з основними досягненнями сучасної української та зарубіжної літературознавчої думки в царині розуміння, аналізу та інтерпретації літературно-художнього твору.

Навчальний контент

- Тема 1. Постколоніалізм, термінологія, історія походження поняття, ракурси розуміння.
- Тема 2. Історичні етапи становлення постколоніальної критики.
- Тема 3. Загальноєвропейський ракурс постколоніалізму.
- Тема 4. Американська версія постколоніалізму.
- Тема 5. Азіатські та африканські моделі постколоніалізму.
- Тема 6. Постколоніалізм і націоналізм.
- Тема 7. Постколоніалізм та ідеологія.
- Тема 8. Гендерний вимір постколоніалізму.
- Тема 9. Постколоніальні ракурси сучасної української літератури.

Формування програмних компетентностей

Викладання навчальної дисципліни «Постколоніальні студії в літературознавстві» спрямоване на формування у магістрантів відповідних професійних **компетентностей**:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до самостійного вивчення нових методів і форм роботи та використання новітніх педагогічних технологій у практичній діяльності, підвищення професійної майстерності.

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності.

Фахові

ФК 3. Здатність планувати та здійснювати власне наукове дослідження.

ФК 4. Здатність критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

ФК 10. Здатність використовувати сучасні методи й технології навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, доступно транслювати їх у площину навчальних предметів української мови, української літератури та зарубіжної літератури з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 11. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до ХХІ століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 12. Здатність практичного застосування знань з теорії літератури, орієнтування в літературному процесі від давнини до сучасності, здатність аналізувати й інтерпретувати літературні процеси, використовувати фахові знання, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Програмні результати навчання

ПРН 3. Здатність здійснювати навчання та викладання української мови і літератури, зарубіжної літератури в ЗЗСО, ЗФПО, ЗВО на основі сучасних освітніх методик і технологій, а також принципів та практик європейських країн.

ПРН 5. Демонструвати знання категоріального апарату лінгвістики та літературознавства.

ПРН 7. Оволодіти різними видами аналізу художнього твору, вміти визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок тексту із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури.

ПРН 13. Демонструвати уміння вибирати та класифікувати історичну та джерельну базу з метою розкриття її інформаційного потенціалу.

ПРН 14. Уміння застосовувати поглиблені знання з теорії та історії української мови, української та зарубіжної літератури для вирішення професійних завдань.

ПРН 15. Уміння орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Література

Базова:

Бровко О. Основи компаративістики: навч.-метод. посіб. Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2012. 214 с.

Будний В. Розгадка чарів Цирцеї: національні образи та стереотипи в освітленні літературної етноімагології. *Слово і Час*. 2007. № 3. -С.52-63.

Будний В., Ільницький М. Порівняльне літературознавство: підручник для студ. вищих навч. закл. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 430 с.

Галич О.А., Назарець В.М., Васильєв Є.М. Теорія літератури: підручник. Київ: Либідь. 2008. 488 с.

Гнатюк О. Прощання з імперією: Українські дискусії про ідентичність. Київ: Критика, 2005.

Градовський А. Компаративний аналіз у системі шкільного курсу літератури: методологія та методика. Черкаси: Брама, 2003. 292 с.

Грицик Л. Українська компаративістика. Донецьк : Юго-Восток, 2010. 299 с.

Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.

Гурдуз А. Літературна компаративістика: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могили, 2008. 72 с.

Іванишин П.В. Національно-екзистенціальна інтерпретація (основні теоретичні та прагматичні аспекти): Монографія. Дрогобич: Видавнича фірма «Відродження», 2005. 308 с.

Літературознавча компаративістика: Навч. посібник / Тернопіл. держ. пед. ун-т ім. В.Гнатюка; Ред. Р.Т.Гром'як; Упоряд.: Р.Т.Гром'як, І.В.Папуша. Тернопіль, 2002. 334 с.

Літературознавча рецепція і компаративний дискурс / [за ред. Р. Гром'яка]. Тернопіль : Підручники і посібники, 2004. 367 с.

Методології сучасної літературної компаративістики. Збірка наукових праць відділу компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України / Ред. Сиваченко Г. М. - Київ : 2020. 633 с.

Міжнаціональні горизонти і компаративістичний дискурс сучасних літературознавчих студій: Монографія / Терноп. нац. пед. ун-т ім. В.Гнатюка; За ред. Р.Т.Гром'яка. Тернопіль: РВВ ТНПУ, 2005. 320 с.

Назарець В.М., Васильєв Є.М. Основи теорії літератури. Lap Lambert Academic, 2017. 203 с.

Назарець та ін. Зарубіжна література межі XIX-XX та XX століття: підручник. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2023. 1357 с.

Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика. Київ : Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2006. 347 с.

Національні варіанти літературної компаративістики / Національна академія наук України; Ін-т літератури ім. Т.Г. Шевченка; Д.С. Наливайко, Т.Н. Денисова, О.В. Дубініна та ін. Київ: Видавничий дім «Стилос», 2009. 750 с.

Павлишин М. Козаки з Ямайки: постколоніальні риси в сучасній українській культурі. *Павлишин М. Канон та іконостас: Літературно-критичні статті*. Ред. рада: В. Шевчук та ін; Вступна стаття І. Дзюби; Худож.-оформл. серії І. Гаврилюк; Іл. С. Якутовича. Київ : Час, 1997. – 447 с. С. 223–237.

Папуша І. До методології літературознавчої компаративістики. *Слово і Час*. 2002. № 3. С.58-67.

Поліщук Я.О. Література як геокультурний проект : Монографія. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.

Саїд Е. Культура й імперіялізм. Київ : Критика, 2007. 608 с.

Саїд Е. Орієнталізм. Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 511 с.

Сивокінь Г.М. «Постколоніалізм» в сучасній українській літературі: симптоми, тенденції, явища. *Сивокінь Г.М. У вимірах сприймання. Теоретичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій*. – Київ : Фенікс, 2006. 304 с. С. 90–105.

Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи : антологія / [ред. Д. Наливайко]. Київ : Вид. дім “Києво-Могилянська академія”, 2009. 487 с.

Томпсон Е. Трубадури імперії: Російська література і колоніалізм / Пер. з англ. М. Корчинської. Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2006. 368 с.

Троян С. Постколоніальні студії: Україна в постколоніальних дослідженнях. *Postkolonializm – Tożsamość – Gender. Europa Środkowa, Wschodnia i Południowo-Wschodnia, pod redakcją Agnieszki Matusiak*, Wrocław 2014, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, s. 61 – 74.

Ф'ют О. Зустрічі з Іншим. Перекл. з польської Ярослав Поліщук. Харків : Акта, 2009. 268 с.

Шкандрій М. В обіймах імперії. Київ: Факт, 2004.

Шумило Н.М. Під знаком національної самобутності. Київ: Задруга, 2003. 354 с.

Юрчук О. У тіні імперії. Українська література у світлі постколоніальної теорії. Київ : «Академія», 2013. 224 с.

Допоміжна:

Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літературознавчих термінів. Харків: Ранок, 2003. 160 с.

Гром'як Р.Т. та ін. Літературознавчий словник-довідник. Київ: Академія, 2006. 751с.

Енциклопедія постмодернізму ; [за ред. Ч. Вінквіста та В. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун ; наук. ред. пер. О. Шевченко]. Київ : Вид-во С. Павличко „Основи”, 2003. 503 с.

Кузьменко В. І. Словник літературознавчих термінів. Київ: Український письменник, 2003. 230 с.

Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

Літературознавство. Словник основних понять. / Пер. з нім. А.Цяпи. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. 280 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 1. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 608 с.

Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / [авт.-уклад. Ю. І. Ковалів]. Т. 2. Київ : ВЦ „Академія”, 2007. 624 с.